

مجالس رمضانی

۲۳

مجلس بیست و سوم

در وصف بهشت

علامه محمد بن صالح العثیمین رحمہ اللہ

ترجمہ: جمشید رخسانی

مرکز مطالعات متین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجلس بیست و سوم: در وصف بهشت

الحمد لله، رسانندهٔ امیدوار به فراتر از آرزویش، و بخشندهٔ درخواست‌کننده بیش از خواهشش، بخشندهٔ مهربان بر توبه‌کننده با عفو و پذیرشش، آفریدگار انسان و برپا کنندهٔ سرایی برای اقامتش، و قرار دهندهٔ دنیا به عنوان منزلی برای زندگی او. پس آنکه به سبب فرو مایگی‌اش، شرافت آخرت را نشناخت دنیا را وطن ماندگار خود دانست و سرانجام، پیش از رسیدن به آرزویش، با اکراه از آن جدا شد، و آنچه از مال و فرزند اندوخت، او را بی‌نیاز ساخت، تا آنکه در میان سپاهش شکست خورد. آیا کلاغ‌های فراق را نمی‌بینی که بر

ویرانه‌هایش نوحه‌سرایی می‌کنند؟ اما آنکه توفیق یافت، فریب دنیا را شناخت و به حضور فریبنده آن دل نبست، بلکه شتابان به سوی آمرزش الهی و بهشتی که وسعت آن به اندازه آسمان‌ها و زمین است و برای کسانی که به خدا و پیامبرش ایمان آورده‌اند، مهیا شده است، روی آورد. گواهی می‌دهم که هیچ معبودی جز الله یکتا، که شریکی ندارد، نیست، گواهی‌ای برخاسته از معرفت به دلیل و اصول آن. و شهادت می‌دهم که محمد، بنده و فرستاده اوست، تا زمانی که نسیم میان شمال و جنوب، و میان باد صبا و دبور در گردش است. درود خداوند بر او و بر ابوبکر، همراهش در سفر و اقامتش، و بر عمر، حامی اسلام با شمشیری که از شکست هراسی نداشت، و بر عثمان، آن صبور بر بلا هنگام نزول آن، و بر علی، آن دلاور که پیش از کشیدن شمشیرش، با شجاعتش به میدان می‌رفت. و بر خاندان و

یارانش، و بر آنان که با نیکی از آنان پیروی کردند، تا زمانی که روزگار امتداد دارد، درود و سلام باد.

برادران و خواهران! به سوی آمرزشی از پروردگارتان و بهشتی بشتابید که وسعت آن به اندازه آسمان و زمین است. در آن نعمت‌هایی هست که نه چشمی دیده، نه گوشی شنیده، و نه هرگز بر قلب انسانی خطور کرده است.

الله تعالی می‌فرماید: **مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا**

الْأَنْهَارُ أَكْلَهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا} (الرعد: ۱۳)، (وصف بهشتی که به پرهیزگاران

وعده داده شده [این است که] از زیر [درختان و کاخ‌های] آن نهرها روان است، میوه‌اش و سایه‌اش پایدار است). و همچنین می‌فرماید:

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ

لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ حَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ

مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ} (محمد: ۱۵) (مثل

بهشتی که به پرهیزگاران وعده داده شده [چون باغی است که] در آن نهرهایی است از آبی که [رنگ و بو و طعمش] برنگشته و جوی‌هایی از شیری که مزه‌اش دگرگون نشود و رودهایی از باده‌ای که برای نوشندگان لذتی است و جویبارهایی از انگبین ناب و در آنجا از هر گونه میوه برای آنان [فراهم] است و [از همه بالاتر] آمرزش پروردگار آنهاست. و همچنین می‌فرماید: **وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ** [البقرة: ۲۵] (و کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند مژده ده که ایشان را باغ‌هایی خواهد بود که از زیر [درختان] آنها جویها روان است هر گاه میوه‌ای از آن روزی ایشان شود می‌گویند این همان است که پیش از

این [نیز] روزی ما بوده و مانند آن [نعمت‌ها] به ایشان داده شود و در آنجا همسرانی پاکیزه خواهند داشت و در آنجا جاودانه بمانند).

همچنین حق تعالی می‌فرماید: **وَوَدَانِيَّةٌ عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلَّتْ قُطُوفُهَا تَدْلِيلًا * وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِأَنْيَّةٍ مِنْ فِصَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا * قَوَارِيرَ مِنْ فِصَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا * وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا * عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا * وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَنثورًا * وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلَكًا كَبِيرًا** {الإنسان:

۱۴-۲۰] (و سایه‌ها [ی درختان] به آنان نزدیک است و میوه‌هایش [برای چیدن] رام * و ظروف سیمین و جام‌های بلورین پیرامون آنان گردانده می‌شود * جام‌هایی از نقره که درست به اندازه [و با کمال ظرافت] آنها را از کار در آورده‌اند * و در آنجا از جامی که آمیزه زنجبیل دارد به آنان می‌نوشانند * از چشمه‌ای در آنجا که سلسبیل نامیده می‌شود * و بر گرد آنان پسرانی جاودانی می‌گردند چون آنها را بینی گویی که

مرواریدهایی پراکنده اند* و چون بدانجا نگری [سرزمینی از] نعمت و کشوری پهناور می بینی). و همچنین می فرماید: **{فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ * لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَاغِيَةً * فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ {۱۲} فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ * وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ * وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ * وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ}** [الغاشية: ۱۰-۱۶] (در بهشت برین اند (۱۰) سخن بیهوده‌ای در آنجا نشنوند* در آن چشمه ای روان باشد* تخت‌هایی بلند در آنجاست* و قدح‌هایی نهاده شده* و بالش‌هایی پهلوی هم [چیده]* و فرش‌هایی [زربفت] گسترده).

و همچنین می فرماید: **{يُحَلَّلُونَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ}** [الحج: ۲۳] (در آنجا با دستبندهایی از طلا و مروارید آراسته می‌شوند و لباسشان در آنجا از ابریشم است). و همچنین می فرماید: **{عَالِيَهُمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوْا أَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا}** [الإنسان: ۲۱] ((بهشتیان را) جامه‌های ابریشمی سبز و دیبای ستبر در بر است و پیرایه آنان

دستبندهای سیمین است و پروردگارشان باده ای پاک به آنان می نوشاند). و همچنین می فرماید: **مُتَّكِئِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضِرٍ وَعَبَقَرِيٍّ حِسَانٍ** (الرحمن: ۷۶) (بر بالش سبز و فرش نیکو تکیه زده اند). و همچنین می فرماید: **مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا** (الإنسان: ۱۳)، (در آن [بهشت] بر تخت‌ها [ی خویشت] تکیه زنند در آنجا نه آفتابی بینند و نه سرمایی). و همچنین می فرماید: **إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ * فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ * يَلْبَسُونَ مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ * كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ * يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ** (الدخان: ۵۱-۵۵)، (به راستی پرهیزگاران در جایگاهی آسوده [اند] * در بوستان‌ها و کنار چشمه سارها * پرنیان نازک و دیبای ستبر می پوشند [و] برابر هم نشسته اند * [آری] چنین [خواهد بود] و آنها را با حوریان درشت چشم همسر می گردانیم * در آنجا هر میوه‌ای را [که بخواهند] آسوده خاطر می طلبند). و همچنین می فرماید:

{ادخلوا الجنة انتم وازواجكم تحبرون} * يطاف عليهم بصحاف من ذهب واكواب وفيها ما تشتهي النفس وتلد الاعين وانتم فيها خالدون} [الزخرف: ٧٠-٧١]، (شما با همسرانتان شادمانه داخل بهشت شوید * سینه‌هایی از طلا و جام‌هایی در برابر آنان می‌گردانند و در آنجا آنچه دل‌ها آن را بخواهند و دیدگان را خوش آید [هست] و شما در آن جاودانید).

و همچنین می‌فرماید: {فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ * فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ} {٥٧} كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ؛ [الرحمن: ٥٦-٥٨]، (در آن [باغ‌ها دلبرانی] فروهشته نگاهند که دست هیچ انس و جنی پیش از ایشان به آنها نرسیده است * پس کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را منکرید * گویی که آنها یاقوت و مرجانند)، و می‌فرماید: {فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حَسَنٌ * فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ} * حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ} [الرحمن: ٧٠-٧٢] (در میان آن باغ‌ها، زنان

نیک سیرت و نیکوروی، حضور دارند * پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟ * حوریانی که در خیمه‌های بهشتی [از چشم بیگانگان] مستورند، و می‌فرماید: **فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءِ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ** [سجده: ۱۷] (هیچ کس نمی‌داند به [پاس] آنچه [این مؤمنان در دنیا] انجام می‌دهند، چه [بسیار پاداش‌ها که مایه شادمانی و] روشنی چشم‌هاست، برایشان نهفته است).

و همچنین می‌فرماید: **لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ** [یونس: ۲۶]، (برای کسانی که کار نیکو کرده‌اند نیکویی [بهشت] و زیاده [بر آن] است. چهره‌هایشان را غباری و ذلتی نمی‌پوشاند اینان اهل بهشتند [و] در آن جاودانه خواهند بود). «حُسنی» همان بهشت است، برای اینکه هیچ منزلی بهتر از این منزل نیست، و «زیاده» نگاه کردن به

چهره با کرامت خداوند متعال است، - خداوند به من و شما این نعمت را با منت و کرم خود عطا فرماید- و آیه‌های قرآن در توصیف بهشت و نعمت‌های آن بسیار فراوان است.

اما احادیث:

از ابوهریره رضی الله عنه روایت شده که گفت: گفتیم: ای رسول خدا! ما را از بهشت خبر ده، بنای آن چگونه است؟ فرمود: «آجرهای آن از طلا و نقره است، ملاط آن از مشک، سنگریزه‌هایش از مروارید و یاقوت، و خاک آن از زعفران است. هر که در آن داخل شود، در نعمت خواهد بود و هرگز ناامید و نگون‌بخت نخواهد شد، جاودانه خواهد

زیست و نخواهد مرد، لباس‌هایش کهنه نمی‌شود و جوانی‌اش

هرگز از بین نمی‌رود». امام احمد و ترمذی آن را روایت کرده اند.^۱

از عُبَّه بن غَزَوَان رضی‌الله‌عنه روایت است که او خطبه‌ای خواند و خدا را حمد و ستایش کرد، سپس گفت: «بدانید که دنیا رو به پایان گذاشته و با سرعت پشت کرده است، و از آن جز اندکی باقی نمانده، همچون مقدار کم آب باقی مانده در ظرف که صاحبش بخواهد آن را بنوشد (یعنی بسیار اندک و در حال اتمام است). شما از این دنیا به سوی سرایی منتقل خواهید شد که فنا و زوالی در آن نیست. پس با بهترین اعمالی که در اختیار دارید، خود را برای آن آماده کنید». همچنین، برای ما از دره‌ایی از دره‌ای بهشت یاد شده که فاصله بین

۱- به روایت احمد (۳۰۴/۲) و ترمذی: کتاب صفة الجنة، باب ما جاء فی صفة الجنة ونعيمها (۲۵۲۶).

دو لنگه آن، به اندازه مسیر چهل سال راه است. و روزی خواهد آمد که آن دروازه‌ها پرو مزدحم گردند.^۱ به روایت مسلم.

از سهل بن سعد رضی الله عنه روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «بهشت هشت دروازه دارد و آن میان دری است که ریان نام دارد و از آن، تنها روزه‌داران وارد می‌شوند». متفق علیه.^۲

و از اسامه بن زید رضی الله عنهما روایت شده که پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم فرمود: «آیا کسی هست که برای رسیدن به بهشت همت گمارد؟ زیرا بهشت را هیچ همانندی نیست! به پروردگار کعبه سوگند، بهشت نوری است درخشان، و ریحانی است که در نسیم می‌رقصد، و قصری است استوار، و نهری است روان، و میوه‌ای است

۱- به روایت مسلم: کتاب الزهد والرقائق (۲۹۶۷).

۲- به روایت بخاری: کتاب بدء الخلق، باب صفة أبواب الجنة (۳۲۵۷) و مسلم: کتاب الصیام، باب فضل الصیام (۱۱۵۲).

رسیده، و همسری است زیبا و دلربا، و جامه‌هایی است فراوان، و اقامت در آن جاودانه است، در سرایی ایمن، پر از میوه و سرسبزی، سرور و نعمت، در جایگاهی بلند و باشکوه». صحابه گفتند: ای رسول خدا! ما برای آن همت می‌گماریم. فرمود: «بگویید: ان شاء الله». پس آنان گفتند: ان شاء الله. به روایت ابن ماجه و بیهقی و ابن حبان در صحیح خود.^۱

و از ابوهریره رضی الله عنه روایت شده که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: «در بهشت صد درجه است که خداوند آن را برای مجاهدان در راه خود آماده کرده است. فاصله بین هر دو درجه، مانند فاصله میان آسمان و زمین است. پس اگر از خدا درخواست کردید، فردوس را بخواهید، زیرا فردوس، میانه‌ترین و بلندترین جایگاه بهشت است، و

۱- سند آن ضعیف است. (مؤلف). به روایت ابن ماجه: کتاب الزهد، باب صفة الجنة (۴۳۲۳) و ابن حبان (۷۳۸۱) و بیهقی در «البعث والنشور» (۳۹۱).

از آن، روده‌های بهشت سرچشمه می‌گیرند، و عرشِ خدای رحمان بر فراز آن قرار دارد». به روایت بخاری.^۱

و همچنین نزد او یعنی بخاری از ابو سعید خُدَری رضی الله عنه روایت شده است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «اهل بهشت، ساکنان غرفه‌های بلند را بر فراز خود می‌بینند، همان‌گونه که شما ستارهٔ درخشان و دوردستی را که در افقِ مشرق یا مغرب است، مشاهده می‌کنید، به سبب تفاوت درجاتی که میان آن‌هاست». صحابه گفتند: ای رسول خدا! این جایگاه‌ها مخصوص پیامبران است و کسی جز آنان به آن نمی‌رسد؟ فرمود: «چرا، قسم به

۱- به روایت بخاری: کتاب التوحید، باب {وکان عرشه علی الماء} (۷۴۲۳).

آنکه جانم در دست اوست، مردانی که به خدا ایمان آوردند و فرستادگان او را تصدیق کردند، به آن درجات خواهند رسید»^۱.

و از ابو مالک اشعری رضی الله عنه روایت شده است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «در بهشت غرفه‌هایی (منازل بلندی) است که ظاهرشان از باطنشان دیده می‌شود و باطنشان از ظاهرشان نمایان است. خداوند آن‌ها را برای کسانی آماده کرده است که طعام می‌دهند، روزه را پیوسته نگه می‌دارند، و در حالی که مردم در خواب‌اند، شب‌هنگام نماز می‌گزارند». به روایت طبرانی^۲.

۱- به روایت بخاری: کتاب بدء الخلق، باب ما جاء فی صفة الجنة وأنها مخلوقة (۳۲۵۶).

۲- همچنین امام احمد آن را با اضافه «و سخن را نرم سازد» روایت کرده است. (مؤلف). به روایت طبرانی (۳۴۶۷) و همچنین احمد: (۵/ ۳۴۳).

و از ابو موسی رضی الله عنه روایت شده است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «بی‌گمان، برای مؤمن در بهشت خیمه‌ای از یک دانه مروارید توخالی است که طول آن در آسمان شصت میل می‌باشد. در آن، خانواده‌هایی برای مؤمن هستند که بر آنان گردش می‌کند، درحالی‌که برخی از آنان، برخی دیگر را نمی‌بینند». متفق علیه.^۱

و در صحیح مسلم از ابو هریره رضی الله عنه روایت شده است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «نخستین گروهی که وارد بهشت می‌شوند، سیمایی چون ماه شب بدر دارند. سپس گروهی که پس از آنان می‌آیند، درخشندگی‌شان مانند روشن‌ترین ستاره در

۱- به روایت بخاری: کتاب بدء الخلق، باب ما جاء فی صفة الجنة وأنها مخلوقة (۳۲۴۳) و مسلم: کتاب الجنة وصفة نعيمها وأهلها، باب فی صفة خيام الجنة (۲۸۳۸).

آسمان است، و پس از آن، درجات و جایگاه‌های گوناگونی خواهند داشت. آنان نه مدفوعی دارند، نه ادرار، نه آب بینی، و نه آب دهان می‌اندازند. شانه‌هایشان از طلاست، بخورشان از چوب عود است، و عرقشان همچون مشک معطر. اخلاقشان یکسان است، همانند مردی واحد، و قد و قامتشان به اندازه پدرشان آدم، شصت ذراع است». در روایتی دیگر آمده است: «میان آنان هیچ اختلاف و دشمنی وجود ندارد، دل‌هایشان همچون یک قلب است، و هر صبح و شام خداوند را تسبیح می‌گویند». و در روایتی دیگر آمده است: «و همسرانشان حورالعین هستند»!

و همچنین در صحیح مسلم از جابر رضی الله عنه روایت شده است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «اهل بهشت در آنجا

۱- این روایات را مسلم تخریج کرده است: کتاب الجنة وصفة نعيمها وأهلها، باب فی صفات الجنة وأهلها (۲۸۳۵).

می‌خورند و می‌نوشند، اما آب دهان نمی‌اندازند، ادرار نمی‌کنند، مدفوع ندارند و بینی خود را نمی‌گیرند. گفتند: پس خوراکشان چه می‌شود؟ فرمود: آروغ و عرقی همچون بوی مشک از آنان خارج می‌شود، و به آنان ذکر تسبیح و تحمید الهام می‌شود همان‌گونه که نفس کشیدن به آنان الهام می‌گردند»^۱.

و از زید بن ارقم رضی الله عنه روایت شده است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «قسم به کسی که جان محمد در دست اوست، هر یک از آنان - یعنی اهل بهشت - نیروی صد مرد را در خوردن، نوشیدن، جماع و شهوت خواهد داشت. نیازشان [به دفع] به صورت تعرقی از پوستشان خارج می‌شود، همچون عرقی که بوی

۱- به روایت مسلم: کتاب الجنة وصفة نعيمها وأهلها، باب فی صفات الجنة وأهلها (۲۸۳۶).

مشک دارد، و شکمشان [بدون نیاز به دفع] صاف و هموار می‌گردد».

به روایت احمد و نسایی.^۱

و از انس رضی الله عنه روایت شده است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «جایگاه کمان یکی از آنان یا حتی محل گذاشتن پای او در بهشت، بهتر از دنیا و آنچه در آن است. و اگر زنی از زنان بهشتی به زمین نگاهی بیفکند، میان آسمان و زمین را نورانی می‌کند و فضای بین آن دورا از رایحه‌ای دل‌انگیز پر می‌سازد. و همانا روسری او

۱- مُنْذِرِي در الترغيب والترهيب می‌گوید: به راویان آن در صحيح احتجاج می‌شود و طبرانی آن را با سند صحيح آورده و همچنین ابن حبان در صحيحش و حاکم. (مؤلف). به روایت احمد (۴ / ۳۶۷) و نسائی در السنن الکبری: کتاب التفسیر، تفسیر سورة الشوری {وفيها ما تشتهيه الأنفس وتلذ الأعین} (۱۱۴۷۸) و ابن حبان (۷۴۲۴) و طبرانی (۵۰۰۶) و حاکم در تاریخ خود و همچنین سیوطی در جمع الجوامع (۱۹۹). نگا: الترغيب والترهيب (۵۶۸۵-۵۶۸۷).

(یعنی خمارش) از دنیا و آنچه در آن است، بهتر است». به روایت بخاری.^۱

و از انس رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «در بهشت بازاری وجود دارد که اهل بهشت، هر روز جمعه به آنجا می‌روند. پس بادی از سمت شمال می‌وزد و بر چهره‌ها و لباس‌هایشان می‌وزد، و آنان را زیباتر و نیکوتر می‌گرداند. سپس به سوی خانواده‌هایشان بازمی‌گردند، پس اهلشان به آنان می‌گویند: به خدا سوگند، شما بعد از ما زیباتر و نیکوتر شده‌اید! و آنان نیز پاسخ می‌دهند: به خدا سوگند، شما نیز زیباتر و نیکوتر شده‌اید!». به روایت مسلم.^۲

۱- به روایت بخاری: کتاب الرقاق، باب صفة الجنة والنار (۶۵۶۸).

۲- به روایت مسلم: کتاب الجنة وصفة نعيمها وأهلها، باب فی سوق الجنة وما ينالون فيها من النعيم والجمال (۲۸۳۳).

و همچنین امام مسلم از ابو سعید خُدَری رضی الله عنه روایت کرده است که رسول الله صلی الله وسلم فرمودند: «چون اهل بهشت به آن وارد شوند ندا دهنده‌ای ندا می‌دهد: همانا برای شماست که همیشه سالم باشید و هرگز بیمار نشوید، و برای شماست که همیشه زنده بمانید و هرگز نمیرید، و برای شماست که همیشه جوان بمانید و هرگز پیر نشوید، و برای شماست که همیشه در نعمت باشید و هرگز دچار سختی نشوید. و این همان سخن خدای عز و جل است که فرمود: **وَنُودُواْ اَنْ تِلْكُمُ الْجَنَّةُ اُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ**؛ [اعراف: ۴۳] (و ندا داده می‌شود که این همان بهشتی است که به سبب اعمالی که انجام می‌دادید، آن را به ارث بردید)»!

۱- به روایت مسلم: کتاب الجنة وصفة نعيمها وأهلها، باب فی دوام نعيم أهل الجنة (۲۸۳۷).

و در صحیحین از ابو هریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «خداوند فرمود: برای بندگان صالح خود چیزی را مهیا کرده‌ام که نه چشمی آن را دیده، نه گوشی آن را شنیده، و نه بر قلب هیچ بشری خطور کرده است. پس اگر خواستید، این آیه را بخوانید: {فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ} [سجده: ۱۷] (هیچ کس نمی‌داند چه پاداش‌های روشنی‌بخشی برای آنان در نهان فراهم شده است)»!

و از صهیب رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «هنگامی که اهل بهشت وارد بهشت می‌شوند، ندا دهنده‌ای ندا می‌دهد: ای اهل بهشت! همانا برای شما نزد خداوند وعده‌ای است که می‌خواهد آن را برایتان محقق سازد. پس

۱- به روایت بخاری: کتاب بدء الخلق، باب ما جاء فی صفة الجنة وأنها مخلوقة (۳۲۴۴)، و مسلم: کتاب الجنة وصفة نعيمها وأهلها (۲۸۲۴).

می‌گویند: آن چیست؟ آیا چهره‌های ما را نورانی نکرد؟ آیا ترازوی اعمالمان را سنگین نساخت؟ آیا ما را وارد بهشت نکرد و از آتش دوزخ نجات نداد؟ پس پرده کنار می‌رود و آنان به جمال الهی می‌نگرند. پس به الله سوگند، خداوند چیزی محبوبتر از نظر به او به آنان نداده که چنین باعث چشم‌روشنی آنان شود»^۱.

و همچنین امام مسلم از ابو سعید خُدَری رضی الله عنه روایت کرده است که خداوند متعال خطاب به اهل بهشت می‌فرماید: «خشنودی خود را به شما ارزانی داشتم، پس از آن هرگز بر شما خشم نخواهم گرفت»^۲.

۱- به روایت مسلم: کتاب الإیمان، باب إثبات رؤية المؤمنين فی الآخرة ربهم سبحانه وتعالی (۱۸۱).

۲- به روایت مسلم: کتاب الجنة وصفة نعيمها، باب إحلال الرضوان علی أهل الجنة (۲۸۲۹).

خداوندا جاوندانگی در بهشت خلد را روزی ما بگردان، و رضایت را
نصیب ما بگردان، و لذت نگاه کردن به چهره‌ات و شوق به دیدارت را
روزی ما بگردان، در حالی که هیچ زیانی و هیچ فتنه گمراه کننده‌ای در
میان نباشد.

درود و سلام و برکت‌های خداوند بر بنده و پیامبرش محمد و بر آل و
اصحاب ایشان باد.

مجلس بیست و سوم: در وصف بهشت

مرکز مطالعات متین

www.MatinStudies.com

t.me/MatinStudies

facebook.com/MatinStudies

Instagram.com/Matinstudies

X.com/Matinstudies